

Eturauhasen poistoleikkaus

Potilasohje

www.eksote.fi

Yleistä

Eturauhanen sijaitsee lantion pohjassa virtsarakon alapuolella ympäröiden virtsaputkea. Eturauhanen tuottaa osan siemennesteestä. Eturauhasen poistoleikkaus tehdään eturauhassyövän hoitamiseksi. Leikkaus tehdään tähystysleikkauksena. Leikkausinstrumentit viedään vatsaonteloon erillisten toimenpideporttien kautta pienistä, noin sormen mentävistä haavoista.

Toimenpiteessä poistetaan eturauhanen kokonaan sekä sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat siemenrakkulat. Joskus poistetaan myös lantion imusolmukkeet. Katkaistu virtsaputki liitetään virtsarakkoon ompelein ja tätä liitosta suojaamaan asetetaan virtsakatetri, jota pidetään noin viikko leikkauksen jälkeen. Katetri on yhdistetty virtsankeräysspussiin, joka tyhjennetään säännöllisesti ennen sen täyttymistä.

On tärkeää, että virtsa pääsee esteettä rakosta virtsankeräysspussiin, jotta virtsarakossa ei olisi painetta. Jos katetrin kanssa on ongelmia, ota yhteys suoraan hoitavaan yksikköön.

Erillisellä käynnillä ennen leikkausta tapaat anestesia lääkäriin ja saat tarkemmat ohjeet leikkaukseen liittyen.

Sairaalassaoloaika määräytyy toipumisnopeuden mukaisesti. Yleensä kotiutuminen tapahtuu 1-3 vrk leikkauksen jälkeen.

Katetrin poisto ja virtsanpidätyskyky

Katetri poistetaan hoitavassa yksikössä yleensä viikon kuluttua leikkauksesta sauma-alueen varjoainekuvauksen jälkeen.

Katetrin poiston jälkeen on tavallista, että alkuun esiintyy virtsan karkailua ja tarvitaan vaippoja. Vaippoja voi hakea hoitotarvikelähetettä vastaan oman kunnan hoitotarvikejakelusta. Alapesu tulisi tehdä kaksi kertaa vuorokaudessa virtsankarkailun esiintyessä. Paras toipuminen saavutetaan aktiivisilla lantionpohjalihasharjoituksilla, joista saat erilliset ohjeet. Sinulle varataan ohjausta varten vastaanottoaika fysio- ja uroterapeutille.

Pidätyskyvyn toipumisesta valtaosa tapahtuu ensimmäisen puolen vuoden aikana leikkauksesta, mutta toipumista tapahtuu edelleen vuoden ajan leikkauksesta. Mikäli pidätyskyky ei palaudu riittävästi ja esiintyy merkittävää virtsankarkailua vielä vuoden kuluttua leikkauksesta, arvioidaan mahdollisten lisähoitojen tarve pidätyskyvyn parantamiseksi tuolloin.

Toimenpiteen jälkeinen hoito

On tavallista, että leikkauksen jälkeen esiintyy kipuja. Säännöllisesti otettu kipulääke auttaa pitämään kivut hallinnassa.

Haavat saa kastella leikkauksen jälkeisenä päivänä. Kuivaus tapahtuu puhtaalla pyyhkeellä taputellen, ei hankaamalla. Leikkauksen jälkeen leikkaushaavan ympärillä, alavatsalla ja kivespussissa voi olla mustelmia ja joskus huomattavaakin turvotusta sekä tunnottomuutta. Saunassa ei saa käydä ennen kuin ompeleet/hakaset ja katetri on poistettu. Mikäli sinulla on poistettavia ompeleita, ne poistetaan työterveyshuollossa tai oman kunnan terveyskeskuksessa sairaanhoitajan toimesta.

Normaali syöminen, juominen ja ulkoilu ovat sallittua leikkauksen jälkeen. Voimakkaampaa ponnistelua (nostorajoitus 2 kg) tulee välttää n. kuukauden ajan leikkauksesta. Polkupyörällä ajamista ei suositella neljään viikkoon, jotta leikkausalueelle ei tulisi painetta. Sairausloman pituus on muutamia viikkoja.

Leikkauksen jälkeen on yleistä, että suolen toiminta saattaa olla hidastunut. Ummetusta voi välttää juomalla runsaasti vettä ja kuitupitoisella ruokavaliolla. Tarvittaessa voi apteekista ostaa reseptivapaasti suolen toimintaa edistäviä valmisteita.

Sukupuolielämä

Erektiota säätelevät hermot kulkevat aivan eturauhasen vieressä ja ne käytännössä kärsivät aina jonkinasteisia vaurioita leikkauksessa. Tarvittaessa voidaan erektiota tehostaa lääkkeillä. Sukupuolielämän voi aloittaa neljän viikon kuluttua leikkauksesta. Leikkauksessa katkaistaan

siementiehyet, joten raskauden alkuun saatto normaalilla tavalla ei leikkauksen jälkeen ole enää mahdollista.

Seuranta

Jälkiseurannan pituus erikoissairaanhoidossa määräytyy potilaskohtaisesti. Alkuun seuranta tapahtuu urologian poliklinikalla. Jatkossa seuranta toteutuu terveyskeskuksessa.

Ongelmatilanteissa

Mikäli leikkauksen jälkeen sinulla on kuumetta, haavan seudun punoitusta, eritystä tai kipua, katetri irtoaa tai toimii huonosti tai virtsantulo lakkaa, ota tällöin yhteys sinut kotiuttaneeseen yksikköön tai päivystyspoliklinikalle. Jos virtsasuihkun voima katetrin poiston jälkeen heikkenee, ota tällöin yhteyttä johonkin edellä mainituista yksiköistä.

eksote

Ota yhteyttä!

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus (Eksote)

Urologian poliklinikka

Valto Käkelän katu 1

53130 Lappeenranta

Puh. 05 352 6000

Ma – Pe klo 8 - 15

Eksoten asiointipalvelu www.eksote.fi

Kirurgian vuodeosasto A5

Puh. 05 352 5235